

hi té a veure el ll. *clemens*, i potser tampoc *aclemeit* o ben poca cosa, per al qual veg. CREMAR; la terminació s'identifica amb la del quasi-sinònim *nyicris*; passat que fos relíquiu mossàrab provinent d'un *phlegmâtion*, diminutiu grec de *phlegma*, idea ben poc atraient.

¹ Això sobretot amb el sentit de 'lentitud ronseguera i freda', ja en Lacav.: «fleuma: sornaria; considerau ab quina *fleuma* ell se aplica a la feyna», «fleumament, ab *fleuma*, sornament --- caminar *fleumament* ---». — ² En una carta familiar del meu pare, del 24-x-1902, adjectiu aariat amb *TAUJA* («vegeu-hi el context). El que no he sentit gaire és un masculí *fleumo*, que *AlcM* atribueix a tres comarques del NE.; més que un masculí *fleuma* es deu haver d'entendre *fleume*, i de fet a Lleida pronunciarien *fléume* amb *-e* (i no *-è*, que és allà la pronúncia de la *-a*), segons *AlcM*.

Flexibilitat, *flexible*, *flexió*, *flexional*, *flexir*, *flexor*, *flexuós*, V. *flectir* *Flica*, *flicar*, V. *ficar* *Flicasseia*, *flicot*, dels fr. *fricassée* i *fricot*, per als quals vegeu DCEC (FRICASSÉ).

FLICTENA, pres del gr. *φλύκταινα* 'pústula, vesícula', derivat de *φλύζω* 'jo rajo'. □ 1.ª doc.: *DOrt*.

Flim-flam, potser de *fimflam* i aquest reduplicació de **inflam*, derivat d'*inflar*.

FLINGANT, 'bastonet flexible', i *flingantada* 'vergassada', probablement alteració de *vinclant* i *vinclant*, derivat de VINCLAR (la *f-* per influència de quasi-sinònims, especialment *fiblar*, *fimbrar*). □ 1.ª doc.: c. 1880, *DAg*.

Definit «verga prima per a pegar els animals, que usen els carreters», com a mot de la Plana de Vic i Berga; *AlcM* hi afegeix un testimoni de Ripoll; Vogel (1911) amb equivalència *gerie*, com a mot no recollit per Lab. ni Bulbena. Més conegut el derivat *flingantada* 'vergassada', que veig amb el significat 'garrotada, atac' en un article anònim de «La Veu de Montserrat» (1893, 91), i el *DAG*. en cita un passatge en l'any 1886, de la mateixa revista. L'usà sovint *MVayreda*: «de sobte, plaf!... se sentí un cop, com una *flingantada* donada amb una verga sobre un coixí; seguidament lo Noi de l'Alou se reboté de son cavall, quedant de peus» (*Carlinada* VII, p. 114), i en *La Punyalada*, p. 82 (veg. *AlcM*). Per a l'origen especialment orientadora és la forma *flincada*, «cop donat ab la mà estesa sobre l'esquena o cuxes», en la *Topografia Mèdica* de Ponts per Montanyà (p. 211); també hi hauria ross. *flingar* (*AlcM*). Per on es comprèn, havent-hi aquí *-nc-* en lloc de *-ng-*, i mancant-hi la terminació *-ant*, que ha de tractar-se d'una modificació de *vinclar*, *vinclar-se* (VINCLE).

En la *f-* degueren intervenir *fiblar*, *fimbrar* i mots anàlegs: ja hem vist que *fimbrar* també deu venir de *vimbrar*, derivat de *VIMEN*, i també a tots dos la v-etimològica s'ha tornat *f-*.

DERIV.: *Flingantar*, *flingantejar*. *Flingàs*, *flingassada*, *flingassar*. *Flingolar*: del primitiu *vinculare* amb modificacions paral·leles.

Flip, V. *fiblar* *Flirt*, *flirtar*, *flirteig*, *flirtejar*, V. *floreta* (FLOR) *Flissada*, *flissar*, compromís entre *ficar* (FITA) i *flingassar*, *-assejar* *Flix*, *flixada*, V. *flectir* *Flòbega*, *flòbia*, *flòvia*, V. *floc* *Flobiol*, V. *flabiol* (FLAUTA)

FLOC, del ll. *flōccus* 'borrall de llana', 'peluix del drap'. □ 1.ª doc.: c. 1400.

Ja deu ser el mot, *floch*, *flochs*, que figura en rima d'o oberta en els diccs. de rims de JMarc (1149, 2054) i L. d'Aversó (1398, 1499). «Ja sabeu vosaltres que un doctor, quan lig, *sedet in cathedra*, ab lo birret, si és mestre en theologia, ab lo *floch* blanc; si en cànon, ab lo *floch* vert; si en leis, ab lo *floch* vermell, e lig; axí Jesuchrist, estant en la cadira de la creu, mostrave --- que fessen justícia ---», StVicentF (*Sermos* II, 163.14); «amenave de destre un cortau petit, gornit, la cuberta de la sella, y gornicions, de vellut groch, ab molts *flochs* de seda groga» en un doc. del S. XVI, o fi del XV, inclòs en el *Lib. de coses assenyalades* del barceloní Ant. Comes, *DBal.*; però en el passatge de la Bíblia catalana quatrecentista de París, no és ben bé aquest mot sinó el resultat d'un encreuament amb el germanisme *folc* 'ramat': «jurà a ell sobre aquesta paraula, e pres 10 camells del *floch* de N. Senyor».

Escr. Renaix.: «Parla un que, vora Tule gelada, 'l sol anyora: / —També és, ay!, de diluvi l'auguri que vegí: / vegí a Llevant estendre's la boreal aurora, / en *flocs* vermells y rossos trenats, y brins d'or fi», «al desfer-se a madexes de gebre lo litarge, / a *flocs* de groga escuma s'hi barreja l'or fi, / y devallen, per l'iris guiat, de marge en marge, / com nins a fer juguens, pel català jardí», *Atl.* (104, 66). «Tomà en l'ayre la criatura plena de *flocs* y puntes, que li allargava la dida», Noller (*La Pap.*, 172). I, per a 'floc de cabells': «barba rostollosa que li emmascarava les galtes fins a juntar-se ab los *flocs* de cabell», id. (*Notes de color*, 108). «Els cabells sa germana 'ls hi lligava / ab un *floch* de dos en dos», MilàF (*Romilo.*, 218B, ja en l'ed. de 1853); «dos fadrines amarrotades amb sa pinta i acabussades dins sa finestra, davant es mirai: una se llatava sa coua; l'altra s'estufava es *flocs*», Jn. Castelló (*Rond. Eiv.*, 55).

També apareix amb diversos significats secundaris, en els parlars moderns: «sèrie, reguitzell»: «d'aquell *flòk* de trossos que veieu allà se'n diu *Les Obagues de Ruixou*», Montcortès de Pallars (1957); en ross. m'expliquen *flòk* «le bout de chanvre que l'on met à la pointe du fouet pour le faire claquer», a Vilafranca de la Salanca; però allà mateix hi ha una estesa de camps dita «Camp dels *Flocs*», donant a entendre una aplicació als ramells de canem que hi broten (1959).

No menys a les Illes: eivissenc «*floch*: lazo», PzCabrero; i una glossa a Menorca: «tenc una levita / qui